

P.V.C

(پلی و اینیل کلر اید یا کلرور پلی وینیل)

اول: پلیکن فاصله شرکتی

و سرما یه گزاری نسبتاً کم آن، باعث شده است که تهیه آن در کشورهای صنعتی توسعه زیادی یا بد. مقاومت عالی P.V.C در مقابل آب، مواد شیمیائی نظیر اسیدها، محلول نمکها، مواد نفتی، چربیها و بخصوص مقاومت در مقابل عوامل جوی، مقاومت عالی در مقابل کشش و سائیدگی از اختصاصات آن است. تنها خیلی زود، مخصوصاً در مقابل نور و حرارت تغییر رنگ میدهد. بعلاوه یکی از مهمترین ترموموپلاستهایی است که شعله نگرفته، دراثر گرمای ذوب شده و در شعله منقحر نمیشود. به سهولت دوخته، سوراخ، نواری شکل، نخی شکل، صفحه‌ای حاشیه‌دار، میخ پیچ و باگازهای گرم لحیم میشود.

علاوه بر هموپلیمر C.P.، کوپلیمرهای آن با توجه به موارد استعمال مخصوص آنها، تهیه و بمصرف میرسد که بیشتر از کوپلیمرهای واینیل کلر اید، واینیل استات، V.C - واینیلیدین کلر اید، V.C - واینیل اترها، V.C - تئریل آکریلیک، کوپلیمر - یزاسیون با پروپیلن وستیل وینیل اتر - V.C - پر کلر اید اتیلن و ... میباشد که معمولاً مقدار مونومر دوم از ۲۰٪ تجاوز نماید. کوپلیمر C.V - V.A - V.C - به مقدار زیاد در دستگاههای ضبط صوت شامل ۸-۱۵٪ واینیل استات مصرف میشود و ترپلیمر V.A-V.C - آکریلو نیتریل محصول جالب توجهی برای تهیه الیاف سنتزی میدهد.

تهیه واینیل کلر اید (C.V) توسط Regnault در سال ۱۸۳۴ و پلیمریزاسیون آن در سال ۱۸۷۲ توسط Baumann انجام گردید. پلیمر آن در طول ۴۰ سال اخیر یکی از مهمترین محصولات صنایع پلاستیک را تشکیل داده است. پلاستیکهای مهم صنعتی شامل پلی استایرن (پلی استیرون)، پلی اتیلن، C.P. و جدیدآ پلی پروپیلن میباشد که پلی استایرن بیشتر بمنظور تهیه مواد سخت و پلی اتیلن جهت مواد نیمه سخت و فیلم P.V.C برای تهیه مواد سخت و قابل انعطاف بکار میرود. تولید محصولات صنعتی آن در کشورهای ایالات متحده و آلمان بیش از هر کشور دیگری بوده است و از نظر حجم فروش سالیانه، درست بعد از پلی اتیلن و پلی استایرن در دنیا قرار گرفته و در حدود بیش از ۲ بیلیون پوند در سال مصرف میشود.

روش تهیه مواد نور و روشهای مختلف پلیمریزاسیون بر روی توده مو نومرو تکنیکهای پلیمریزاسیون بحال امولسیون در سال ۳۱ - ۱۹۳۰ در آلمان توسط I.G. Farbenindustries خواص الاستیکی آن با افزایش پلاستیفیکان در سال ۱۹۳۲ توسط Semon در آمریکا جنبش بزرگی در صنایع پلاستیک ایجاد نمود.

P.V.C مابین سایر پلاستیکهای مهم بیشتر میتواند باشکال مختلف، ارزان و با خواص مختلف مصرف شود. سهولت تهیه آن، موارد استعمال زیاد

دو قشر ساخته شده است که دومین قشر آن دل پوشش حفاظتی را دارد. این پوشش معمولاً از مخلوط P.V.C و کائوچوی بو تادین - اکریلو نتیریل ساخته شده و در صورتی که فر کانسپای بالا (رادار و ...) مورد نظر باشد بیشتر قشر اول را از پلی اتیلن انتخاب مینمایند.

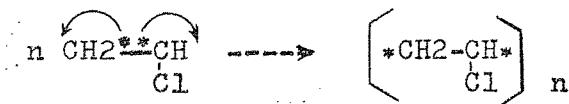
در ساخته امانها بصورت عایق کابل های تلفن و کابل های با ولتاژ زیاد مصرف میگردد. جهت قسمتهای مختلف درب و پنجره، تابلوی تقسیم شبکه ها، سایبان ساختن جاده گاراز، جاده ها و خیابان های کوچه داخل منازل که مستقیماً در مقابله عوامل جوی باد و باران و نور خورشید قرار گرفته اند نیز استعمال میشود.

محصولات قالب گیری شده آن بصورت تزریقی، برای تهیه لوله ها و کانال ها، پوشش بنا و سقف اطاق ها، نوعی شیشه، ناوдан و ... مناسب است. یکی از موارد استعمال تازه P.V.C سخت در تهیه بطری های شفاف است، که در مقابله مواد شیمیائی، مخصوصاً، در درجه حرارت معمولی پایدار است. از این ظروف برای نگهداری دترژانها، لوبریکننده ها، آب همیوه، مشروبات، ماست و ... استفاده می شود. همچنین از این نوع P.V.C جهت ساختن درب های شفاف مخصوصاً در بانکها، جایگزین شیشه های معمولی گردیده است. همچنین برای تهیه طناب و پوشش با گازها و پارچه های مختلف رنگی و قالی بافی بکار می رود.

P.V.C غیر پلاستیفیه را برای تهیه ظروف و لوله های مقاوم در مقابله خوردگی (لوله های ناقل آب) و نوع پلاستیفیه آنرا برای ساختن لوله های نرم (لوله های آپاشی)، ورقه های نازک شفاف، ولا تکس آنرا، در روی کاغذ و پارچه برای تهیه چرم های مصنوعی، تیماج سازی، پارچه های مسافرتی، مبلمان، کفش، زین اسب و کاغذ آنرا، برای دکوراسیون دیوار و در چاپخانه ها بمصرف می رسانند.

آب دادن سطوح فلزات به کمک پلاستیزول

P.V.C از یک زنجیر طولی شامل هزاران زنجیر واینیل کلراید ساخته شده و پودر سفیدی شبیه به آرد میدهد که ممکن است بصورت گرانول های طریق بر حسب سیستم بکار برده شده بیازاره اعراضه شود.

این ماکرولکول بنام های تجاری مختلف Gédovyl، plastogil، Lucoflex Vinylite Q، Vinoflex، Igelit در آلمان و Corvic، P.V.C. در آمریکا، Vipla در ایتالیا نامیده می شود. محصولات مختلف Koroseal، Geon، Exxon، Velon، Tygon، Pliovic، Marvinol و Vygen آن تحت نام های در صنعت وجود دارند.

موارد استعمال P.V.C و بعضی از کوپلیمر های آن در حال حاضر فیلم های رزین P.V.C را بعنوان پوشش پارچه و پرده، بارانی، زیر شلواری بچه ها، رو میزی، سفره، کیف، چسب پشت فیلم ها، صنایع اتومobil و هوایپما مخصوصاً روکش صندلی ها و ... بکار همیورند و از نوع قالب انعطاف آن بعلت مقاومت در مقابله عوامل جوی و مواد شیمیائی و نسوختن، برای کاغذ های مصرفی بسته بندی، سبد، بینجیل های مختلف، لوازم ساخته امانی، بند کفش و کفش های زمستانی، تسمه های انتقال دهنده، وسائل حمل و نقل، لوله های داروئی استفاده می شود.

نوع سخت آن مصرف روزافزونی در صنایع ساخته امانی، مخصوصاً بصورت لوله ها، کانال های مختلف دیواره سیلو و گلخانه (پلی اتیلن برای اینکار تن جیح داده می شود) و پوشش های مختلف بکار می رود. عایق بودن آن در سرما باعث شده است که برای روکش سیمه ها استعمال شود. این نوع روکش ها معمولاً از

پولوریزه و با پیستوله الکترواستاتیک انجام میشود . ممکن است قطعات فلزی را قبل از بالاتر از نقطه ذوب مخلوط P.V.C گرم نمود و سپس آنرا در P.V.C سیال قرار داد و آنرا انود نمود . اگر از پلاستیفیانهای مخصوص استفاده شود از آن میتوان اسباب بازیهای مختلفی تهیه نمود . اگر آنرا با فیلم (شارژ یا پر کننده) آمیانت (نا ۷۰٪ وزنی) و یا مخلوطی از روغن کتان و آرد چوب عمل نمایند ، نوعی لینولئوم برای پوشش محلهای حاکی درست میشود .

کفپوش قابل انعطاف و کاشیهای نسوزوینیل (استاندارد انگلستان 3260 B.S) نیز از آن تهیه میشود . همچنین محصولات خیلی سبکی از آن بنام اسفنج یا ابر (P.V.C mousse) تهیه میشود که بعلت آتش نگرفتن و پوسیدن به اسفنج پلی استیرولن امتیاز دارد . بالاخره در فرانسه P.V.C خالص را برای تهیه الیاف در نساجی (Rhovyl) بکار میبرند و پارچههای نسوز و مقاوم در مقابل مساد شیمیائی ، صافیهای مقاوم ، بلوزهای آزمایشگاه و پارچه مبلمان ، پارچههای زیرپوش وغیره از آن تهیه میشود . (عیب آن عدم مقاومت در گرماست که نباید آنرا بیش از ۸۰°C گرم نمود) تهیه سالک برای سیمان و کودهای شیمیائی که امکان ذخیره آنها را حتی در هوای آزاد و مرطوب عملی میسازد از مصارف مهم آن محسوب میشود .

اگر با کلردادن به P.V.C ، مقدار کلر آنرا به ۶۰ - ۶۵٪ بر سایم الاستیسیته آن زیاد و نرم میگردد ، بطوریکه الیافی بنام Pe - Ce از آن حاصل میشود که عایق گرم اوال-سکتریسیته بوده و بعلت عدم انحلال در اسیدها و بازها ، در تهیه صافی ، دیافراگم ، آکومولاتور و دستگاههای تصفیه روغنها و بالاخره نخهای صید ماهی بکار میروند .

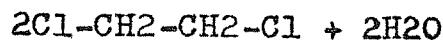
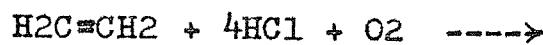
کوپلیمر آن با استات وینیل (۱۱٪) نخهای

جالب توجهی میدهد و اگر پلاستیفیان آن سباتات بوتیل انتخاب شود الیاف الاستیک نتیجه میشود که میتوان آنها را قالب گیری کرد . در دندانسازی بعلت مقاومت زیاد در مقابل اسیدهای متراشحه بزاق دهان جالب توجه است . همچنین برای ساختن نوار ضبط صوت واندود جعبه‌های کندوی عسل و تهیه ورنی برای جلو-گیری از نفوذ آب در پارچه‌ها ، کاغذ ، کلاه وغیره بکار میروند vinyllites V (آمریکا) - Mowilith - (آلمان) Rhodopas AX (فرانسه) . کوپلیمر بیز اسیون آن بانیتریل آکریلیک (Vinylon N) ، نقطه ذوب آنرا بالا برده ، جسمی نسوز و مقاوم در بر ابعاع عوامل شیمیائی تهیه میشود که برای تهیه پارچه‌های صاف کننده ، نخهای جراحی ، لباس و کفش استعمال میگردد .

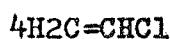
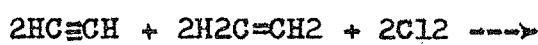
تهیه موNomer و اینیل کلراید (C.V) یا کلروروینیل مواد اولیه مواد اولیه تهیه موNomer C.V ، اتیلن و یا استیلن است که از نظر اقتصادی مقرر بصره است . مواد دیگری که برای ساختن C.V بکار میروند ، کلر و یا اسید کلریدریک میباشد که خود استیلن را از کربن و یافر آوردهای پتروشیمی و اتیلن را از پتروشیمی و یا از الكل اتیلیک که نتیجه تخمیر محصولات کشاورزی است تهیه مینمایند . منبع کلرعمولاً محصول فرعی بعضی کارخانجات است و یا مستقیماً بدین منظور ساخته میشود .

سالهای متمادی تصور میشود که استفاده از استیلن تنها راه مفید و اقتصادی است . ولی افزایش ظرفیت تولیدی و مصرف از یک طرف و کاهش قیمت ماده اولیه از طرف دیگر ، استفاده از اتیلن را نیز جالب توجه نموده است . در این روش که به کمک دی کلرواتان انجام میشود ، محصول فرعی HCl خشک خواهد بود ، که بخصوصاً گر مواد استعمال و قیمت نسبتاً مناسبی داشته باشد ، امیاز بزرگی برای روش استفاده از

۴- اکسی کلریناسیون اتیلن، که در واقع اکسی هیدرو کلریناسیون اتیلن و سپس کراکینگ محصول عمل است.

۵- سیستم توان کلره کردن اتیلن و هیدرو کلریناسیون استیلن

روش اول : در این روش که از استیلن استفاده می شود، اکثر تولید کنندگان خود استیلن را از مبنای کربن و یا بهتر کاربید کلسیم بدست آورده اند. تنها در سالهای اخیر در ایالات متحده آمریکا، اولین تولیده کننده استیلن مشتق از Monsanto گازهای طبیعی مواد نفتی میباشد که جهت تهیه V.C آن را بکاربرد است و در ۱۴ سال اخیر، پیشتر تأسیسات جدید بر مبنای استفاده از استیلن حاصل از گازهای طبیعی بوده است.

تبديل گازهای طبیعی به استیلن در مقیاس زیاد، ارزانتر از دو روش استفاده از کربن است اسید کلریدریک مورد نیاز بر وش معمولی، از اثر اسید سولفوریک بر روی نمک طعام بدست می آید. که در صورت وجود بازار مناسب برای سولفات سدیم حاصل، این روش بسیار مناسب خواهد بود.

ممکن است اسید لازم را از اثر هیدروژن و کلر نیز بدست آورد. و در این صورت هیدروژن میتواند محصول فرعی الکترولیز نمک در تهیه سود و کلر باشد. ولی اکثراً آنرا از کراکینگ بعضی هیدرو- کربورهای نفتی، نظیر پروپان و یا جزء محصول فرعی تصفیه خانه های نفتی بدست می آورند. مقدار زیادی اسید کلریدریک، بعنوان محصول فرعی تهیه بعضی

اتیلن محسوب خواهد شد که برخلاف روش اول مستلزم مصرف بیهوده سود و اسید کلریدریک نمیباشد. امر و نه بیش از ۰.۵٪ مونومر C.V از کراکینگ دی کلرواتان بدست می آید و حتی اکثر پروژه های جدید در آمریکا بر همین مبنای است. در هر حال مصرف زیاد کلر و عدم بازار کافی برای فروش اسید کلریدریک حاصل از تقاضه ضعف این روش است. در شرایطی که انرژی، الکتروکی ارزان در اختیار باشد. به کمک الکترولیز میتوان اسید کلریدریک را مجدداً به کلر تبدیل و این نقص را بر طرف نمود. بر عکس در مورد روش استیلن گرانی قیمت خود استیلن نسبت به اتیلن نقطه ضعف بزرگی در آن ایجاد نموده است.

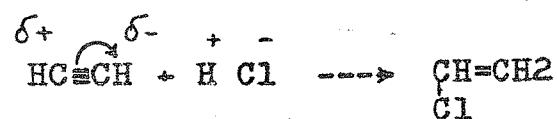
روشهای تهیه C.V را به دو دسته تقسیم مینماییم:

الف- روشهای صنعتی. ب- روش آزمایشگاهی

وروشهای معمولی دیگر.

الف- روشهای صنعتی :

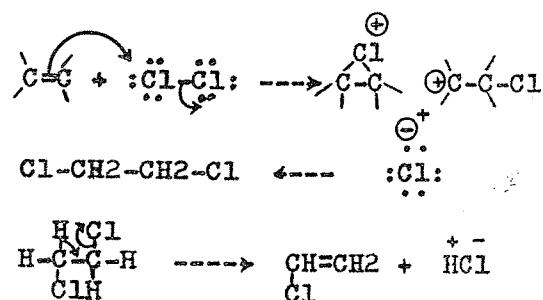
۱- افزایش اسید کلریدریک بر استیلن

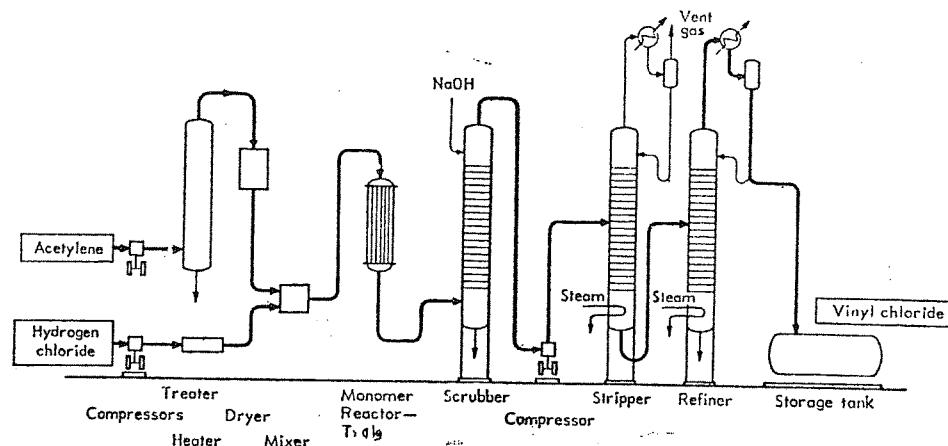

۲- کلره کردن مستقیم استیلن و تبدیل ترا کلرواتان در مجاور استیلن اضافی به واینیل کلراید.

۳- کلریناسیون مستقیم اتیلن و سپس دهیدرو- کلریناسیون و یا کراکینگ دی کلرواتان.

شمای تهیه C.V از استیلن و اسید کلریدریک

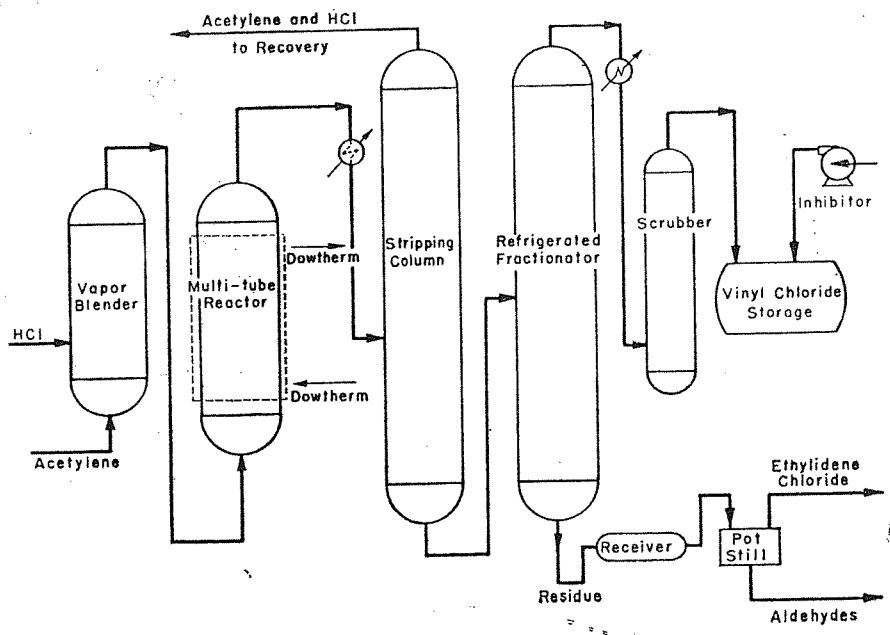
ستونها، ابتدا مواد سبک و خیلی فار، و سپس ماده سنگین مونومر C.V جمع آوری و درمجاور مقداری متوقف کننده واکنش پلمریزاسیون (inhibitor) در مخازن مخصوصی ذخیره میشود.

استفاده از رآکتورهای تبدیلی کوچک با سیستم رجعت دهنده بزرگ، بمنظور رورود کامل اسید کلریدریک در واکنش تشکیل مونومر، سرمایه گزاری رآکتور را کمتر میسازد، ولی خود سیستم برگشت دهنده سرمایه گزاری بیشتری لازم خواهد داشت. در هر حال سیستمهای مختلف هر یک نسبت بدیگری از جهاتی امتیازاتی خواهند داشت که مسئله مهم بررسی کامل یک سیستم از نظر سرمایه گزاری و بهره برداری خواهد بود.

کمپانی Scientific Design اولین بنیان گزار تهیه مونومر C.V بر مبنای همین روش است که نسبت به روشهای دیگر، سرمایه گزاری کمتری نموده است. این روش در اشلهای کوچکتر، مخصوصاً برای ایران اقتصادی بنظر میرسد.

بمنظور استفاده از استیلن بروش مایع، بدین ترتیب عمل میشود که استیلن را از حمام اسید کلریدریک در مجاور کاتالیزرهای نظیر کلرورمس و کلرور آمونیم عبور میدهند. در روشهای دیگر گازی، اسید کلریدریک خشک را به نسبت ملی کمی بیشتر از استیلن

مواد، نظیر واحدهای کلرور اسیون تهیه محصولات شیمیائی، حلالها، حشره کشها... حاصل میشود. بخصوص یکی دیگر از منابع تولید HCl، محصول فرعی پروژه های تهیه دترژانهای الکلی خطی که برخلاف D.D.B.S بیود گر ادبل هستند میباشد. شمای بالا یکی از راههای هیدرو کلرور اسیون استیلن در فاز بخار را بمنظور تهیه C.V که توسط Scientific Design Company طرح و مشغول بکار است نشان میدهد در این واحد تولیدی که عمل در فاز بخار با رآکتورهای اولهای انجام میشود، فشاری کمتر از یک کیلو گرم و حرارت $100^{\circ} - 180^{\circ}$ تحمیل میشود. کاتالیزر عمل کلرور من کوریک است که بر روی ذغال ثبیت شده است. در صورت لزوم ابتدا استیلن را خالص و خشک نموده و تحت فشار با اسید کلریدریک خشک محلول مینمایند و سپس محلوت وارد رآکتور میگرد. که در آن درجه حرارت با یک سیستم تبادل حرارتی کنترل میشود. در هر حال با وجود گرمایش بودن واکنش، برای شروع آن، باید حداقل حرارت لازم را بیجاد نمود. پس از آن سیستم تبادل حرارت، کنترل آنرا بدست میگیرد. در خاتمه محصول گازی را که از رآکتور خارج میشود، جهت حذف اسید کلریدریک با قیمانده باسود یا پطاس شستشو داده و مونومر C.V را تحت فشار وارد دو برج تقطیر مینمایند. در این

شمای تهیه واینیل کلراید از استیلن

شده است در یک لحظه با HCl وارد ظرف مخلوط کننده میشوند و سپس از روی کاتالیزر کربن آکتیو آغشته به ۱۰٪ کلور مر کوریک عبور مینمایند. واکنش گرمایابه و درجه حرارت بین $80-150^{\circ}\text{C}$ نگهداری میشود. محصول عمل از ظرف شستشوی آبی وسود برای حذف CO_2 واستالدئید (ناخالصی) عبور داده میشود و بالاخره در $10-15^{\circ}\text{C}$ کلورو وینیل را روی KOH خشک کرده و پس از مایع کردن به تقطیر جزء جزء آن میپردازند. ویا اینکه مخلوط را در روی املاح مر کوریک که در روی سیلیکات تثبیت شده در حرارت $140-280^{\circ}\text{C}$ عمل مینمایند. اسید کلریدریک لازم را از کراکینگ تتراکلرواتان در حرارت $360-360^{\circ}\text{C}$ و در مجاور کاتالیزر کربن فعال آغشته به کلورو باریم بدست میآورند.

وترا کلرواتیلن را بعنوان حلال، بخصوص در لباسشوئی‌ها (خشک شوئی) بکار میبرند.

همراه با استیلن خشک گازی شکل، در مخلوط کننده گازی عمل نموده و سپس آنرا بصورت خوراک (fed) رآکتورهای چند لوله‌ای از بالا وارد آن مینمایند.

لوله‌های جانبی رآکتورها از گالوله‌ها و یا دانه‌های کربن آکتیو آغشته به کاتالیزری از مخلوط جیوه و کلور پیاسیم انباسته شده که به علت واکنش افزایشی گرمایزا، باید لوله‌ها را سرد نمود. درجه حرارت واکنش بر حسب سن کاتالیزر بین $135-205^{\circ}\text{C}$ تغییر میکند و راندمان عمل بیش از ۹۰٪ است. محصول را ابتدا متراکم و مایع نموده و ترکیباتیکه وارد عمل نشده‌اند بوسیله تقطیر از آن جدا میکنند. V.C با نقطه جوش 44°C در محیط فاقد اکسیژن پایدار است. بدینجهت برای نگهداری آن در محیط فاقد اکسیژن احتیاج به افزایش پایدار کننده نمیباشد.

روش I. G. Farben است بر اثر استیلن ۹۸٪ و اسید کلریدریک ۹۵-۹۸٪ بحالت خشک و در مجاور اسید اضافی (در حدود ۱۰٪). استیلن تحت فشاره ۱ جوهرارت 30°C که روی پیاس خشک

کوره‌های ذغال سنگ و در آمریکا بیشتر از گازهای تصفیه خانه‌ها استفاده می‌شود. در هر حال به عملت نوع این گازهای تغییرات ناخالصیه و غلظت کم اتیلن، جمع آوری و استفاده از اتیلن این گازها مشکل و اغلب اقتصادی نمی‌باشد.

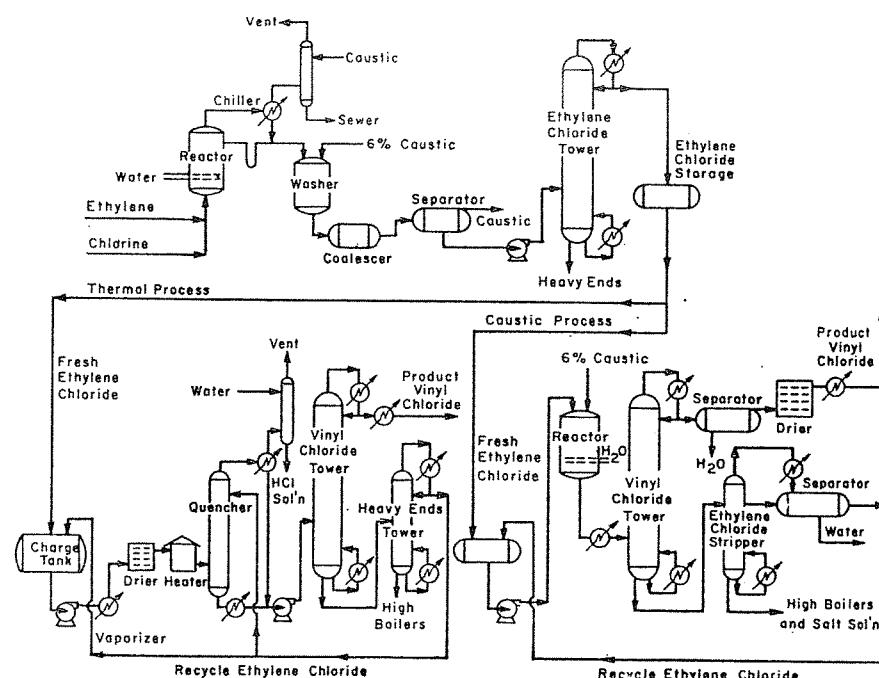
جالب‌ترین روش تهیه اتیلن بخصوص برای کشورهای نفت‌خیز مانند ایران، پیرولیز و یا کراکینگ مواد نفتی می‌باشد. این روش هم با وجود قیمت نازل اتیلن حاصله و سهولت تهیه اتیلن‌دی‌کلراید (EDC)، به علت تشکیل $6\text{ kg}/\text{V.C}$ ، اسید کلریدریک به ازاء هر کیلو V.C، مسئله تازه‌ای را مطرح می‌سازد. در هر حال این روش در اشلهای صنعتی بزرگ قابل قبول خواهد بود و در اشلهای کوچک‌تر در مقام مقایسه با روش اتیلن ارزش خود را از دست نمیدهد.

شكل زیر شماتی تهیه مو نومر V.C را به کمک اتیلن و کلر نشان میدهد.

در این روش گازهای اتیلن و کلر وارد رآکتور شامل کاتالیز و دی‌کلرواتان مایع می‌گردد که در ل

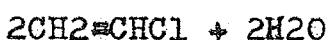
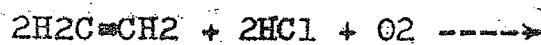
روش دوم: این روش که هم اکنون در فرانسه و آمریکا وجود دارد، روش Wacker Chemic بر مبنای تأثیر استیلن بر تراکلرواتان قرار گرفته است، بدین ترتیب که ابتدا از اثر کلر بر روی استیلن، تراکلرواتان حاصل می‌شود. تراکلرواتان میتواند در 250°C و به کمک کلرور کوئیورو و کربن آکتیو به $V.C$ تبدیل شود. محصول فرعی این روش بطوریکه ملاحظه گردید تری کلرواتیلن است که در اثر تراکم و تقطیر به آسانی از منomer جدا می‌شود.

روش سوم: در این روش ماده اولیه اتیلن است که پس از کلره کردن آن پیرولیز می‌گردد. تهیه خود اتیلن بطوریکه قبل اشاره شد، در کشورهای پیش‌رفته از نظر کشاورزی که قادر گازهای نفتی می‌باشند، آبگیری از الکل اتیلیک در مجاور کاتالیز راست. همچنین گازهای کوره‌های ذغال سنگ و پالایشگاهها که مقدار آن تکافوی مصرف اتیلن را در صنایع مختلف نمی‌نماید جهت تهیه V.C کافی بنظر میرسد. بطوریکه در اروپا به عملت عدم گازهای تصفیه خانه‌ها، بیشتر از گازهای

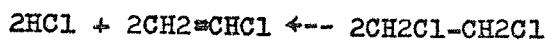
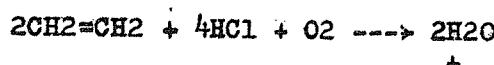

شماتی تهیه واینیل کلراید از اتیلن

که در روش‌های دیگر بکارمی‌رود (اسید کلریدریک ارزان است) . این واکنش تاکنون به موفقیت‌هائی رسیده است ، ولی اشکالات عملی ، بخصوص راندمان کم ، مواد فرعی زیاد ، اشکالات تخلیص و برگشت مواد اولیه و بالاخره خراب شدن کاتالیزرهای خوردگی رآکتورها از پیشرفت سریع آن کاسته است .

از نظر تئوری واکنش تشکیل مونومر بصورت فوق است . ولی عملاً ، در ابتدای واکنش ، اکسیژن روی اسیداژن کرده و کلروآب تولید می‌شود . کلر حاصل با اتیلن به EDC و سپس به مونومر تبدیل می‌گردد .

واکنش در فاز بخار و حرارت 400°C - 300°C در مجاور لاتالیزرنمکهای مس که بر روی کربن و یا آلومینیم ثبت شده انجام می‌گیرد . با وجود تحقیقات و کوششهای زیادی که در این راه بعمل آمده ، تنها واحدهای تولیدی انگشت شماری با این روش ایجاد شده‌اند .

در آتاژونی کارخانجات Dow و Monsanto و کمپانی گودریچ (Goodrich Chemical) نیز با این روش واحد تولیدی بظرفیت ۴۰۰ میلیون پوند مونومر تأسیس نموده است . کارخانجات دیگری نظیر Rumianca در فرانسه یاد رحال تأسیس و یا مستقر شده‌اند ، که واحد تولیدی سولویک از نظر ظرفیت دومین واحد تولیدی عظیم را در دنیا خواهد داشت (۱۵۰/۰۰۰ تن متريک در سال)

حال گازهای ورودی را بازی می‌کند . واکنش تشکیل EDC بسیار سریع و کامل بوده و تنها با مقدار جزئی محصول فرعی کلر سنگین همراه می‌باشد ستونهای تقطیر مواد سبک و سنگین را از EDC جدا کرده و EDC خالص و خشک را در درجات حرارت بالا کراکینگ جزئی مینمایند . در هر مرحله کراکینگ در حدود ۴۰-۸۰٪ آن وارد عمل می‌شود و بالاخره V.C را از مواد سبک و سنگین جدا می‌گردد . بمنظور تحصیل حداکثر راندمان ، گازهای حاصل در واحد کراکینگ را سریعاً سرد نموده و اسید کلریدریک ایندر حاصل را که محصول فرعی است فوراً از واحد تولیدی خارج می‌کنند . سپس محصول عمل را در ستون تقطیر از مواد سبک و سنگین عاری نموده ویرای جدا کردن با قیمانده EDC از مشتقان سنگین کلر حاصل از پیروولیز ، آنرا وارد ستون تفکیک و تخلیص EDC نموده و پس از جمع آوری ، مجدداً به رآکتور برگشت میدهند .

بطوریکه در شما می‌بوط ملاحظه می‌شود ، این روش میتواند شامل روش سودکوستیک نیز باشد . در این روش بجای عمل کراکینگ ، عمل حذف HCl توسط سودکوستیک در حرارت $90^{\circ}\text{-}150^{\circ}\text{C}$ انجام می‌شود .

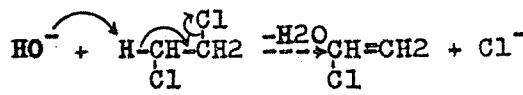
در عرض ۱۰-۱۵ سال اخیر بعضی تغییرات در روش‌های تهیه مونومر V.C در کشورهای تولید کننده نظیر آمریکا ، اروپا و ژاپن داده شده است و طرحهای کوچکی توسط Electrochemical Industries در پرو (Peru) در حال تکوین و یا بمورد اجرا در آمده است .

روش چهارم : در این روش از اکسی هیدرو کلروراسیون اتیلن استفاده شده است ، منظور از انتخاب این روش از یکطرف استفاده از اتیلن ارزان قیمت (نسبت به استیلن) و از طرفی عدم استفاده از کلر

میکنند. بدین ترتیب برای بعضی از کشورها، حداقل ظرفیت تولیدی ۱۰ میلیون پوند و برای کشورهای پیشرفته صنعتی، حداقل ظرفیت تولیدی بین ۱۰۰-۲۰۰ میلیون پوند در سال است.

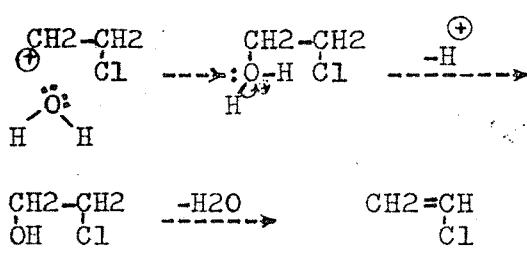
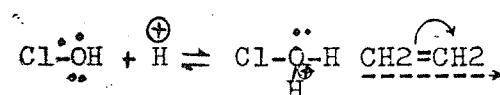
ب - روش آزمایشگاهی و روشهای معمولی دیگر:
۱ - روش آزمایشگاهی :

Aین مونومر برای اولین بار توسط Regnault در سال ۱۸۳۴ به کمک دی کلرواتان و پطاس الکلی تهیه شده است:

بدین ترتیب که در بالن محتوی محلول غلیظ پطاس در متانول (تقریباً ۸۴g در ۱۰۰ml) که هر تاً بهم میخورد و تا ۵۰°C گرم شده، قطره قطره از محلول دی کلرواتان بوسیله آمپولی وارد میکنند (در حدود ۱۰۰ml). در این موقع درجه حرارت به ۷۰°C میرسد. متانول و دی کلرواتان بوسیله سرد کننده حبابی آبی متراکم و به به بالن بر گشت داده میشود و V.C که کمی متانول و دی کلرواتان همراه دارد در ظرفی که بوسیله مخلوط یخ خشک (CO₂ جامد) در استون و تراکلر و کر بن سرد شده متراکم میگردد. در حالت مذکور میتواند در حرارت معمولی نقطی نموده و محصول خالص را در لولهای پلیمر محتوی کاتالیزور جهت پلیمریزاسیون جمع آوری مینمایند.

۲ - اراض آب کلر بر اتیلن و آبگیری از کلریدرین اتیلن حاصل که طبق و اکنشهای زیر انجام میشود.

این روش با توجه به اتیلن و HCl ارزان قیمت اگر با موفقیت همراه شود یکی از بهترین روشهای تولید مونومر V.C خواهد بود.

روش پنجم: در این روش که از سیستم ترکیبی کلره کردن اتیلن و هیدروکلروراسیون استفاده میشود و به سیستم دوتائی و یا ترکیبی معروف است، از یکطرف EDC حاصل از کلره کردن اتیلن را کراکینگ نموده و از طرفی محصول فرعی کراکینگ یعنی HCl را با استیلن وارد واکنش مینمایند. سرمایه گزاری لازم جهت سیستم دوتائی خیلی زیاد است. تنها مخارج کم تخلیص تا اندازه‌ای جبران آنرا مینماید. با اختصار تغییری در این سیستم، ممکن است از HCl حاصل از کراکینگ EDC و اتیلن بمنظور تهیه کلروراتیل و کار برآن درساختن ترا اتیل سرب استفاده نمود.

بطور کلی فاکتورهای اقتصادی زیر را میتوان

در مورد روشهای مختلف مذکور در نظر داشت:
در مورد اتیلن باید از منابع گازهای سبک پالایشگاهها و یا گازهای مایع حاصل از مایع کردن جزئی گازهای طبیعی استفاده کرد. قیمت هر کیلو گرم اتیلن در کشورهای صنعتی پیش رفته بین سنت ۱۲-۶ و سنت ۱۲-۷ میباشد (در بعضی کشورها از اتانول استفاده میشود). در حالیکه قیمت هر کیلو استیلن بین سنت ۴-۲ و سنت ۴-۷ میباشد و اگر از کاربید کلسیم استفاده شود، سرمایه گزاری، به علت سهولت تهیه استیلن خیلی کم خواهد شد. فقط کشورهای پیش رفته صنعتی که قادرند ظرفیت های عظیم تولیدی را مصرف نمایند، میتوانند بر مبنای مواد نفتی، استیلن را تهیه نمایند. قیمت کلر بطور متوسط در حدود سنت ۷-۷ و ۵-۵ قیمت اسید کلریدریک از سنت ۴-۱ تا ۴-۱ بازاء هر کیلو گرم میباشد.

مسئله ظرفیت تولیدی از کشوری به کشور دیگر بر حسب موقعیت مکانی و بازار فروش و چگونگی وجود مواد اولیه، چگونگی تعرفه های دولتی فرق

حمل و نقل ویا برای نگهداری بدان می افزایند. لذا در موقع پلیمریزاسیون باید دومرتبه آنرا با محلول رقیق سوداشتشو داد تا فناوه حاصل محلول در آب از مونومر جدا شود و در خاتمه مونومر را روی کلرور کلسیم کنند نظیر t - بوتیل کاتشول، هیدروکینون و... بدان اضافه شود.

معمولًا در آمریکا بمیزان ۱٪ فتل در موقع خشک نمود.

جدول زیر خواص فیزیکی مهم این مونومر را نشان میدهد

-۱۳/۴ °C	نقطه جوش در ۷۶۰ mmHg
-۱۵۳/۸ °C	نقطه ذوب
۰/۹۹۲	وزن مخصوص در ۰°C
۰/۲۷ eP	ویسکوزیته در ۰°C
۴-۲۲.۰ / حجمی	حد حالت انفجاری در هوای ۲۵°C
۲۶۶۰ mmHg	فشار بخار در ۲۵°C
۷۱/۳ Cal/g	گرمای نهانی تبخیر در ۰°C
- ۲۷۲ Cal/g	گرمای پلیمریزاسیون
۰/۱۱٪	حلایقت در آب

ناتمام